

31. 1. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Požární ochrana a krizové řízení

Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem státní správy pro požární ochranu, krizové řízení, civilní nouzové plánování, ochranu obyvatelstva a integrovaný záchranný systém (IZS). Koordinuje spolupráci resortů při zabezpečování úkolů civilního nouzového plánování.

Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem státní správy pro požární ochranu, krizové řízení, civilní nouzové plánování, ochranu obyvatelstva a integrovaný záchranný systém (IZS). Koordinuje spolupráci resortů při zabezpečování úkolů civilního nouzového plánování. Úkoly Ministerstva vnitra v těchto oblastech zajišťuje generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.

Hasičský záchranný sbor České republiky působí od počátku roku 2001 v novém organizačním uspořádání a jeho činnost je stanovena zákony, které nabýly účinnosti k 1. lednu 2001. Nové zákony vychází i z koncepce reformy státní správy a z převodu státní správy ve věcech civilní ochrany z působnosti Ministerstva obrany do působnosti Ministerstva vnitra.

Zákon o požární ochraně vytváří podmínky pro účinnou ochranu života a zdraví občanů a majetku před požáry a pro poskytování pomoci při živelných pohromách a jiných mimořádných událostech. Stanovuje povinnosti ministerstev a jiných správních úřadů, právnických a fyzických osob, postavení a působnosti orgánů státní správy a samosprávy na úseku požární ochrany, jakož i postavení a povinnosti jednotek požární ochrany. Správními úřady na úseku požární ochrany jsou Ministerstvo vnitra, hasičský záchranný sbor, kraje a okresní úřady. Úkoly státní správy na úseku požární ochrany stanovené na základě tohoto zákona plní v přenesené působnosti také orgány krajů a orgány obcí.

Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky upřesňuje organizaci, řízení a úkoly HZS ČR. Hasičský záchranný sbor při plnění svých úkolů spolupracuje se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, právnickými a fyzickými osobami, s mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty. Předmětem spolupráce je zejména stanovení práv a povinností při vzájemném poskytování pomoci a informací při mimořádných událostech. Generální ředitelství HZS ČR řídí hasičské záchranné sbory krajů, které jsou organizačními složkami státu a účetními jednotkami a jejich sídlo je v místě sídla kraje, s výjimkou Hasičského záchranného sboru Středočeského kraje, jehož sídlem je Kladno.

Zákon o integrovaném záchranném systému vymezuje IZS, stanoví jeho složky a jejich působnost, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu (dále jen „krizové stavy“).

Výstavba systému krizového řízení sleduje jako hlavní cíl schopnost veřejné správy včas a správně zareagovat při vzniku krizové situace a tak na nejvyšší možnou míru omezit ohrožení životů, zdraví majetku nebo životního prostředí. Zákon o krizovém řízení stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením a při jejich řešení.

Pod pojmem krizové řízení chápeme souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešením krizové situace. Zákon vytvořil systémově propojenou strukturu krizového řízení na všech předpokládaných stupních řízení (centrum - kraj - okres - obec), což umožní širší pojetí řízení zejména při organizování a plánování přípravy na krizové situace a při jejich vlastním řešení. Zvláštní význam je přikládán koordinaci a součinnosti při zabezpečování a využívání potřebných sil a prostředků. Důležitou odbornou funkci koordinačního orgánu na úrovni krajů, okresů a obcí budou plnit nově zřízené bezpečnostní rady.

V souvislosti s krizovým řízením Ministerstvo vnitra zajišťuje systém civilního nouzového plánování ČR, který je zaměřen na plnění hlavních úkolů formulovaných Hlavním výborem pro civilní nouzové plánování NATO a orgány krizového řízení ČR.

Předpokladem pro funkčnost IZS je včasné ohlášení mimořádné události, rychlá aktivita zásahových sil a prostředků. Aby možnost poskytnutí pomoci byla garantována i cizincům je nutné v České republice zavedení jednotného evropského tísňového volání - 112. Provoz těchto telefonních center tísňového volání bude zahájen od roku 2003.

Bez správného fungování IZS by vznikaly miliardové škody a následky na životech a zdraví by byly katastrofální. V roce 2000 zasahovaly jednotky PO celkem u 81 769 událostí, z nichž bylo 24,9 % požárů, 65,4 % technických zásahů (dopravní nehody, technické pomoci apod.) a 9,7 % bylo planých poplachů. Při požárech a jiných mimořádných událostech bylo usmrceno 96 osob, zraněno 757 osob a celková škoda dosáhla 1 368,3 mil. Kč.

Ministerstvo ustavilo speciální pátrací a záchrannou jednotku složenou z příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR a kynologů Svazů záchranných brigád kynologů ČR, která je v případě potřeby připravená k okamžitému vyslání do zahraničí. Prakticky se všemi okolními státy jsou podepsány mezinárodní smlouvy o vzájemné pomoci při katastrofách a velkých haváriích.

Ministerstvo má svého zástupce ve Stálé delegaci ČR při NATO a ZEU v Bruselu, jehož operační středisko EADRCC koordinuje poskytování záchranných prací a humanitární pomoci zemím postiženými živelnými katastrofami. Česká republika se aktivně zapojila do širšího rámce poskytování této pomoci a do cvičení v rámci NATO a ZEU.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Švarcsystém a podnikání v IT - nelegální práce](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenční - judikaturní závěry](#)
- [Aktuální úprava výpovědní doby dle zákoníku práce: komparace napříč Evropou](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - KVĚTEN 2026](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Hodnocení demo prostředí v IT veřejných zakázkách: užitečný nástroj, nebo cesta k netransparentnosti?](#)

- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontraktačním právu](#)
- [Reklamáce vad stavby](#)